

MUSEION

Průruška uživatele systému MUSEION

Archivace digitálních dat

axiell

© 2012 - 2023 Axiell s.r.o.

Všechna práva vyhrazena. Tato průruška je chráněna autorskými právy a distribuována na základě licencí, které omezují její používání, kopírování a šíření. Bez předchozího písemného souhlasu společnosti Axiell je zakázáno jakýmkoli způsobem reprodukovat jakoukoli část této průrušky.

Loga společnosti Axiell uvedená v této průrušce jsou ochranné známky společnosti Axiell. Všechny ostatní názvy produktů, ochranné známky nebo loga zmíněná v této průrušce jsou použita pouze k identifikaci účelů a nemá se jednat o ochranné známky nebo registrované ochranné známky příslušných vlastníků.

Obsah

Archivace digitálních dat	3
1. Úvod	3
2. Nastavení generování SIP balíků	3
2.1 Nastavení parametrů privátní části	3
3. Generování SIP balíků	4
4. SIP žurnál	6
4.1 Karta	7
4.1.1 SIP žurnál	7
4.1.2 SIP obsah	8
4.1.3 SIP parametry	8

Archivace digitálních dat

1. Úvod

Pro data, která vznikají v rámci procesu digitalizace sbírkových předmiotů, je nezbytné řešit způsob jejich dlouhodobé archivace (anglicky Long Term Preservation neboli LTP). Cílem je zajistit životní cyklus těchto digitálních objektů tak, aby se svou životností vyrovnaly analogovým. Archivace součástí představuje formu ochrany investic (finančních, lidských a dalších), které byly digitalizaci věnovány. Data k dlouhodobé archivaci obsahuje tzv. SIP balíček = vstupní informační balíček, který poskytl instituci zvolený archivací software.

V MUSEIONu je proces dlouhodobé archivace dat z procesu digitalizace sbírkových předmiotů podpořen úlohou *Generování SIP balíků*. Tato agenda je v MUSEIONu v rámci modulu *Digitalizace*. Balíčky pro archivaci, generované z MUSEIONu, jsou určeny k dlouhodobé archivaci ve zvoleném LTP řešení:

- a. Vlastní řešení – archivací systém provozuje sám producent dat
- b. Služba – archivaci zajišťuje externí subjekt (např. CESNET, nebo jiné garantované úložiště dat)

Přímo archivovaná data dále zajišťuje sám archiv (dle nabízených služeb).

Archivací balíček SIP může mít různý formát. MUSEION v tuto chvíli podporuje generování BagIt formátu (ale bylo by možné podpořit generování dalších formátů). Volba formátu archivního balíčku se odvíjí od požadavků archivního systému. Jednotlivé archivní systémy mohou navrhovat různé formáty balíčků dat.

Pro každý vybraný sbírkový předmiot MUSEION generuje samostatný archivní balíček. Obsah balíčku tvoří: data k archivaci + metadata (XML soubory). Jinými slovy balíček obsahuje údaje o sbírkovém předmoutu a také data z procesu digitalizace; dále je možné evidovat i strukturu informací aj.

O tom, jaké informace o sbírkových předmoutech se mají archivovat, rozhoduje každá instituce samostatně. Informace by měla být obsažena ve strategii digitalizace a vnitřních směrnících dané instituce.

Základním předpokladem pro generování SIP balíčků z evidenčního systému MUSEION je, že sbírkový předmiot/předmouty mají na své evidenční kartě připojený kontextový dokument/dokumenty (viz příručka *50 Kontextové dokumenty*). Pro vybrané sbírkové předmouty, které byly digitalizovány v rámci digitalizační kampaně (viz příručka *53 Modul digitalizace*) a ke kterým tedy existují příslušné obrazové soubory označené MC (Master Copy) a UC (User Copy), je možné prostřednictvím průvodce *Generování SIP balíčků* vytvořit archivní balíčky, které pak budou (jiným softwarem) archivovány.

2. Nastavení generování SIP balíčků

2.1 Nastavení parametrů privátní části

V parametrech privátní části (*Menu - Nastavení - Parametry - Parametry privátní části*) je třeba vyplnit:

Na záložce Základní parametry

Jmenný prostor správce sbírky - prostor správce sbírky

Na záložce Systematická evidence

Digitalizace

- ko enový adresá úložišt digitalizát - adresá , do kterého se budou ukládat digitalizáty (soubory z digitaliza ních kampaní)
- ko enový adresá úložišt SIP balí k - adresá , do kterého se budou ukládat (SIP balí ky)

3. Generování SIP balí k

Pr vodce umož ũje vybrat sbírkové p edm ty a nastavit parametry generování SIP balí k .

1. Vyberte p edm ty pro generování SIP

V kroku jedna uživatel vybírá (ozna ũje) p edm ty v úloze *Katalog - vše*, pro které budou balí ky generované.

Pro ozna ené p edm ty musí existovat digitální objekty (kontextové dokumenty) z digitaliza ní kampan , které mají vypln ě *UUID-KD*(systém si ho generuje automaticky) a jsou ozna ené p íznaky *MC* (Master Copy) a *UC1*, *UC2* nebo *UC3* (User Copy); p ípadn ě jiné digitální dokumenty, které mají zaškrtnutý *P íznak SIP*.

Kontextové dokumenty, které nevznikly v rámci digitaliza ní kampan , nemají vypln ěný identifikátor UUID-KD. Lze je doplnit jednotliv ě nebo hromadn ě pro vybrané p edm ty (v úlohách Katalogu) nebo dokumenty (v úloze Dokumenty v privátním úložišti)

2. Nastavte parametry generování SIP

Ve druhém kroku je t ěba nastavit parametry generování SIP balí k :

Nastavte parametry generování SIP

Jmenný prostor správce sbírky:

Kořenový adresář úložiště SIP balíčků:

Pro jeden zadaný předmět bude vytvořen jeden SIP balíček dle parametrů:

Typ SIP balíčku:

Účel tvorby SIP:

Poznámka k SIP:

Algoritmus pro checksum:

Typ komprese SIP

- ZIP

Metadata - popisná

- AXKAT
- DCMI

Metadata - strukturální

- METS

Digitální objekty

- digitalizační kampaň
- MC
- UC
- UC1
- UC2
- UC3
- KD s příznakem SIP

OK SMAZAT POLE PROTOKOL

Jmenný prostor správce sbírky – informace o prostoru správce sbírky (needitovatelné pole, nastavuje se v parametrech privátní části)

Kořenový adresář úložiště SIP balíčků – informace o úložišti (needitovatelné pole, nastavuje se v parametrech privátní části)

Typ SIP balíčku – typ balíčku z nabídky (aktuálně je podporovaný pouze typ BAG-IT (výchozí nastavení))

Účel tvorby SIP – textové pole pro zapsání účelu tvorby SIP balíčku (výchozí nastavení = archivace)

Poznámka k SIP – libovolná textová poznámka k balíčku

Algoritmus pro checksum – pole se seznamem algoritmu (volí se podle toho, co zvolený archivací software podporuje)

Typ komprese SIP – povolba typu komprese (aktuálně pouze zip)

Metadata – popisná – možnost volby popisných metadat

- AXKAT

- DCMI

Metadata – strukturální – možnost zaškrtnutí strukturálních metadat

- METS

Digitální objekty – výběr zpracovávaných objektů (soubor) podle příznaků na kartě Dokumenty

- digitalizační kampaň – výběr digitalizační kampaně

- MC – Master Copy (výchozí nastavení = needitovatelné, aktivuje se po výběru digitalizační kampaně)

- UC1, UC2, UC3 – User Copy 1 až 3 (výchozí nastavení = needitovatelné, aktivuje se po výběru digitalizační kampaně)

Při volbě digitalizační kampaně se uživateli nabídne ta digitalizační kampaň, ve které byly sbírkové předměty digitalizovány. Aktuálně je možné zvolit pouze jednu digitalizační kampaň, proto pro generování SIP balíků vybírejte v kroku 1 pouze předměty z jedné kampaně.

Po výběru kampaně se aktivují další možnosti. Uživatel si může zvolit, kolik digitálních objektů typu UC chce do balíku zahrnout. Pro digitální dokument typu MC systém automaticky nastaví na ano, zahrnout do SIP balíku; nicméně je možné zatržení zrušit.

POZOR! Deaktivujete-li zatržení u MC a UC, nezahrnou se pak do SIP balíku žádné digitální objekty, ani když máte vybranou digitalizační kampaň.

- KD s příznakem SIP – příznak SIP nastavuje uživatel nejprve na evidenční kartě sbírkového předmětu – záložka Dokumenty pro tyto kontextové dokumenty, které chce zahrnout do SIP balíku. V praxi je pak možné pomocí přívodce Generování SIP zahrnout do balíku nejenom data vybíraná podle digitalizační kampaně, ale také jiné kontextové dokumenty připojené k předmětu/předmětům, které tento příznak mají aktivovaný. Zda má KD aktivovaný příznak SIP je možné zjistit v přehledu Dokumentů v privátním úložišti.

Nadto je možné generovat SIP balíky také POUZE pro KD s příznakem SIP, tzn. není nutné vybírat digitalizační kampaň.

Příznakem SIP je možné označit také digitální objekty digitalizované v rámci digitální kampaně. Pokud pak při generování SIP neaktivujete zatržení ani u MC, ani u UC, ale tyto mají na kartě KD aktivní příznak SIP a generování pro KD s příznakem SIP bude aktivováno, zahrnou se tyto do archivačního balíku.

3. Výsledek zpracování

Ve třetím kroku přívodce si uživatel může prohlédnout výsledek generování v úloze *SIP žurnál*.

4. SIP žurnál

V této úloze je přehled vygenerovaných SIP balíků.

Informace o SIP balíčcích jsou pouze pro četění. Uživatel má pouze možnost označit neplatný záznam (na kartě) nebo smazat označené záznamy (tlačítkem). Smazání záznamu v této úloze nemá žádný dopad na soubory (balíky) uložené v úložišti.

Typ SIP	Inventární číslo	Soubor	Velikost	Datum vytvoření	Účel	UUID SIP
☐ BAG-IT	D0074	MuseionSip_3cc3924c-3456-585c-b430-988cdf19b79d.zip	143 kB	13.02.2023 13:38:16	archivace	3cc3924c-
☐ BAG-IT	D0183	MuseionSip_56d2c442-88b9-5950-998d-87de00cfde71.zip	4.70 kB	13.02.2023 13:38:16	archivace	56d2c442-
☐ BAG-IT	D0073	MuseionSip_53355a57-c583-5ff1-986f-ec5258a6b4d9.zip	4.68 kB	13.02.2023 13:38:15	archivace	53355a57-

Typ SIP	BAG_IT	Neplatný záznam	☐
Inventární číslo	D0074		
Soubor SIP			
- jméno souboru	MuseionSip_3cc3924c-3456-585c-b430-988cdf19b79d.zip		
- velikost	143 kB		
- velikost [B]	146414		
UUID SIP	3cc3924c-3456-585c-b430-988cdf19b79d		
Datum vytvoření	13.02.2023 13:38:16		
Účel	archivace		
Poznámka			

Data v úloze *SIP žurnál* je také možné standardním způsobem:

- přidat
- filtrovat
- provádět hromadné změny
- exportovat pro různé účely (např. předání seznamu SIP balíků externímu subjektu, který bude balíky archivovat)

4.1 Karta

Karta obsahuje informace k jednomu záznamu v přehledu, všechny jsou pouze ke čtení, kromě povolby *Neplatný záznam*, kterou uživatel může nastavit. Aktuální kartu je také možné smazat tlačítkem .

Na střední nástrojové liště vpravo je možné tlačítkem **1 Evidenční karta** přejít do úlohy *Katalog - všehna* evidenční kartu sbírkového předmětu.

4.1.1 SIP žurnál

Na této záložce je jediné editovatelné pole karty, kterým je možné označit záznam jako neplatný. Po zaškrtnutí políčka *Neplatný záznam* je potřeba kartu uložit ikonou nebo ALT+INSERT.

Zobrazované údaje byly zapsané při generování SIP balíků v kroku 2 provedce *Generování SIP balíků* (např. účel, poznámka), nebo je vygeneroval systém (např. UUID SIP, datum vytvoření).

SIP žurnál		SIP obsah	SIP parametry
Typ SIP	BAG_IT	Neplatný záznam ☐	
Inventární číslo	22ST00003/001		
Soubor SIP			
- jméno souboru	MuseionSip_70fa7bc9-2be6-5382-b2eb-788db2c23		
- velikost	6.05 kB		
- velikost [B]	6192		
UUID SIP	70fa7bc9-2be6-5382-b2eb-788db2c2361a		
Datum vytvoření	13.01.2023 16:15:15		
Účel	archivace		
Poznámka			

Typ SIP - formát, ve kterém byl balík vygenerován

Inventární číslo - identifikátor sbírkového předmětu

Soubor SIP zahrnuje:

- jméno souboru - jméno souboru SIP
- velikost, velikost [B] - velikost souboru

UUID SIP - jedinečný identifikátor SIP balíku

Datum vytvoření - datum a čas vytvoření SIP balíku

Účel - účel

Poznámka - libovolná poznámka

Neplatný záznam – zaškrtnutí políčko pro označení neplatného záznamu

4.1.2 SIP obsah

Přehled obsahu SIP balíku. Zde se zobrazí digitální objekty a metadata, které jste si v průvodci *Generování SIP balíku* zvolili pro zahrnutí do balíku.

SIP žurnál		SIP obsah	SIP parametry		KD - MC	KD - UC typ	Checksum algoritmus	Checksum
☐	Typ souboru	Název souboru	Formát	Formát-verze				
☐	data	FO0015_original.jpg					sha512	ced6940aade
☐	metadata	Popisna-Metadata-AxkatD0074	AXKAT	1.0			sha512	b906709515f
☐	metadata	Popisna-Metadata-DcmiD0074	DCMI				sha512	90a0907eee4

4.1.3 SIP parametry

Přehled nastavení parametrů generování SIP balíku. Zobrazí přehled parametrů, podle kterých jste v průvodci nastavili generování SIP.

SIP žurnál		SIP obsah	SIP parametry
☐	Parametr	Hodnota	Poznámka
☐	compression	ZIP	
☐	checksum	sha256	
☐	mastercopy	true	
☐	metadataformat	AXKAT	
☐	metadataformat	DCMI	
☐	sipFlag	true	